

DOBRÝ RODOKMEN

Geneze 21,1-21 Pravý a nepravý syn

Introit:

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zvítězil svou pravicí, svou svatou paží! Hospodin dal poznat svoji spásu, zjevil před očima pronárodů svoji spravedlnost, na své milosrdenství se rozpomenul, na svou věrnost domu Izraele. Spatřily všechny dálavy země spásu našeho Boha.

První čtení Matouš 1,1-16

Listina rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. Abraham měl syna Izáka, Izák Jákoba, Jákob Judu a jeho bratry, Juda Farese a Záru z Támary, Fares měl syna Chesróma, Chesróm Arama. Aram měl syna Amínadaba, Amínadab Naasona, Naason Salmóna, Salmón měl syna Boaze z Rachaby, Boaz Obéda z Rúť, Obéd Isaje a Isaj Davida krále. David měl syna Šalomouna z ženy Uriášovy, Šalomoun Roboáma, Roboám Abiu, Abia Asafa, Asaf Jóšafata, Jóšafat Jórama, Jóram Uziáše. Uziáš měl syna Jótama, Jótam Achaza, Achaz Ezechiáše, Ezechiáš Manase, Manase měl syna Amose Amos Joziáše, Joziáš Jechoniáše a jeho bratry za babylónského zajetí. Po babylónském zajetí Jechoniáš měl syna Salatiela, Salatiel Zorobabela, Zorobabel Abiuda, Abiud Eljakima, Eljakim Azóra Azór Sádoka, Sádok Achima. Achim měl syna Eliuda, Eliud Eleazara, Eleazar Mattana, Mattan Jákoba, Jákob pak měl syna Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš řečený Kristus.

Text kázání Geneze 21,1-21:

Hospodin navštívil Sáru, jak řekl, a splnil jí, co slíbil. Sára otěhotněla a Abrahamovi, ačkoli byl stár, porodila syna v čase, který mu Bůh předpověděl.

Abraham dal svému narozenému synu, kterého mu Sára porodila, jméno Izák. Když mu bylo osm dní, Abraham svého syna Izáka obřezal, jak mu Bůh přikázal. Abrahamovi bylo sto let, když se mu syn Izák narodil. Tu Sára řekla: "Bůh mi dopřál, že se mohu smát. Se mnou at' se směje každý, kdo o tom uslyší." A dodala: "Kdo by byl Abrahamovi řekl, že Sára bude kojit syny? A přece jsem mu porodila syna, ačkoli je stár."

Dítě rostlo a bylo odstaveno. V den, kdy Izáka odstavili, vystrojil Abraham veliké hody. Sára však viděla, že syn, jehož Abrahamovi porodila Hagar egyptská, je poštívač. Řekla Abrahamovi: "Zapud' tu otrokyni i jejího syna! Přece nebude syn té otrokyně dědicem spolu s mým synem Izákem."

Ale Abraham se tím velmi trápil; vždyť šlo o jeho syna. Bůh však Abrahamovi řekl: "Netrap se pro chlapce a pro tu otrokyni; poslechni Sáru ve všem, co ti říká, neboť tvé potomstvo bude povoláno z Izáka. Učiním však národ i ze syna otrokyně, neboť také on je tvým potomkem." Za časného jitra vzal Abraham chléb a měch vody a dal Hagarě. Vložil jí dítě na ramena a propustil ji. Šla a bloudila po Beeršebské stepi. Když voda v měchu došla, odložila dítě pod jedním křoviskem. Odešla a usedla opodál, co by lukem dostřelil, neboť si řekla: "Nemohu se dívat, jak dítě umírá." Usedla tam, zaúpěla a rozplakala se.

Bůh uslyšel hlas chlapce a Boží posel z nebe zavolal na Hagaru. Privil jí: "Co je ti, Hagar? Neboj se! Bůh slyšel hlas chlapce na tom místě, kde je. Vstaň, vezmi chlapce a pečuj o něj, já z něho učiním veliký národ." Tu jí Bůh otevřel oči a ona spatřila studni s vodou. Šla, naplnila měch vodou a dala chlapci napít. A Bůh byl s chlapcem. Když vyrostl, usadil se ve stepi a stal se lučištníkem. Usadil se v Páranské stepi a jeho matka mu dala ženu z egyptské země.

V současné době si mnoho lidí nechává dělat rodokmen, pátrá po dávných příbuzných, zajímá je, jestli mají v rodě šlechtice, případně někoho s jinou národností nebo rasou. Zajímá nás, jací byli, jak žili naši předkové. Rodokmeny lidi sbližují nebo vzdalují, jednou je lidé užívají jako projev sounáležitosti, jindy jako důvod k nepřátelství. Za jistých okolností mohou člověka povznášet, posilovat, jindy ponižovat a znejišťovat. Tak i příběh našeho vlastního života bude našim potomkům buď k dobrému nebo na nás budou chtít raději zapomenout.

Bible a zejména křesťanství je učitelem moderní demokracie a ta, jak jí rozumíme, je založena na rovnosti lidí před Bohem. *Ani žid ani řeck ani otrok ani svobodný ani muž ani žena, říká apoštol, není už rozdíl, vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.* Nikdo, žádný člověk, žádný lidský rod nemá právo se povyšovat nad ostatní ani ostatními pohrdat. Přesto i dnes je stále aktuální a důležité to, jaký má člověk původ, čím se jeho předkové proslavili a na co navazuje. Sára, která se chtěla zbavit Abrahamova nemanželského syna se z tohoto pohledu jeví jako prozíravá žena. Přesto tato bolestná událost v životě Izáka zůstává a dokonce ho spojuje s Ježíšem.

Stoletému a devadesátileté se narodil syn. K narození Ježíše patří dlouhý rodokmen jeho otce Josefa, který podle těla jeho otcem není. Oba chlapce provází utrpení v jejich blízkém okolí. Izáka vyhnání nevlastního bratra i s jeho matkou z domova a kvůli Ježíši jsou povražděni malí chlapci v Betlémě a okolí. Nalézáme příběhy plné lidského rozhodování, bolesti i naděje, příběhy, které provázejí tyto lidsky jedinečné bytosti. Otevírá se nám tak příběh člověčenství. A vyhnání Izmaele patří k tomuto příběhu, k rodopisu lidství.

Ježíš dostal do vínku cestu víry těch, kteří jeho rodokmen tvoří. To, oč Ježíš zápasil má svůj počátek už u Abrahama a pokračování v těch, kdo mu uvěřili. Je to cesta víry jednotlivých lidí, která je mnohdy nekonvenční a pro běžnou morálku až pohoršlivá.

Vyhnání Hagary s Izmaelem je drsný příběh. Na jedné straně nesmírná radost z narození tolik vyhlášeného syna, na druhé straně zoufalství a beznaděje. Abraham se velmi trápil, když na něj Sára naléhala, aby její služku a svého syna poslat pryč. Byly doby, kdy se Hagar Sáře hodila. Nyní v náručí s Izákem se Hagary a Izmaele chce zbavit. Pokouší se tak zapomenout na svou nedověru, kdy nevěřila už v narození vlastního syna a sama nabídla svou otrokyni Hagar Abrahamovi jako matku potomka, ve kterého u sebe nedoufala.

Sáru však navštívil Hospodin, podobně jako anděl Ježíšovu matku Marii, a celá situace se mění. Sára se směje radostí. Je zapomenut smích - nebo výsměch, kterým odpověděla na proroctví Božích poslů a její syn je Smíšek. Je z ní sňato označení neplodná a o svou radost se chce dělit s dalšími: "Bůh mi dopřál, že se mohu smát. Se mnou at' se směje každý, kdo o tom uslyší."

Dítě rostlo a bylo odstaveno. Bývalo to kolem čtvrtého roku. V den, kdy Izáka odstavili, vystrojil Abraham veliké hody. Sára si však všimla chování Izmaele. Posmíval se Izákovi. Smích Sáry i posměch Izákovi jsou promíchány. Zde použité slovo lze vykládat jako smích i laškování a sexuální hrátky a naznačují dvojnásobnost mnoha událostí v lidském životě.

Snad si chce Sára upevnit své a Izákovo postavení, možná v ní zase hlodá nedůvěra, tak si přeje vyhnání Hagary s Izmaelem. Co, když Abrahamův druhorozený nebude tím pravým dědicem?

Všem lidským souvislostem, obavám a pochybnostem Sáry rozumíme, ale jak může Hospodin souhlasit s návrhem Sáry, aby Abraham zapudil otrokyni i svého syna?

Dobrý rodokmen

Některé komentáře obhajují Boží souhlas se Sářinou žádostí potřebou střežit ryzost zaslíbení a čistotu Abrahamova lidu. Když se však podíváme na královský rodokmen Davidův a Ježíšův, pak je tento důvod lichý. Naopak Bůh povolává do svého lidu nejrůznější hříšníky i pohany. Bible se nevyhýbá zprávám o selhání těch, kteří jsou plnění jeho vůle nejbliž. Mezi Abrahamovými potomky a předky krále Davida najdeme lidi všelijak tápající a chybní a neobvykle zde zaznívají i jména žen, které se z lásky a víry zachovaly dost nestandardně. Támar se vydávala za nevěstku, Rachab nevěstkou byla, pohanka Rut se ukrývala v nohách Boázova lože, aby se mohla stát jeho ženou a Davidem svedená Betsabé je matkou krále Šalomouna. Nakonec i Sára se mohla dostat do řečí, vždyt' Izáka počala v době, kdy si ji gerarský král odvedl do svého domu v domnění, že je Abrahamovou sestrou. A rodokmenem svého muže Josefa se do této společnosti dostává i Ježíšova matka Marie, která počala své před svatbou a bez vědomí svého snoubence.

Ježíšův rodokmen, do kterého svým narozením vstoupil je jistě dobrým rodokmenem a když si ho prohlédneme, je zřejmé, že v lidském jednání záleží na lásce a důvěře k Hospodinu, nikoli na neposkrvněném životě. Dobrým platným členem svého rodu, příběhu lidského rodu je člověk ochotný naslouchat Božímu hlasu. V Desateru přikázání říká Bůh: „*prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají*".

Abraham s bolestí v srdci poslechne ne Sáru, ale Hospodina a vyhoví své manželce. Otrokně Hagar pak bloudí pouští a vypadá to, že je jí všechno jedno. Dokonce opouští svého syna, aby se nemusela dívat jak umírá. Nečteme, že by volala k Bohu, jen úpěla a plakala, jako beze smyslu a naděje. Bůh sám si ji našel a vyzval ji, aby se vzpamatovala a o syna pečovala. A egyptská Hagar poslechla, nadechla se, rozhlédla se a uviděla studnu, kterou před tím neviděla. Poznala, že Bůh na ni a jejího syna nezapomněl, že navzdory depresivní pustině, ve které se ocitli, s nimi Bůh počítá.

Byli bychom možná rádi, aby zaznělo, že toto se přece nedělá, aby někdo vyhnal svého syna s jeho matkou ze domova. Ale v našem životě se takové věci dějí a mohou mít i dobrý důvod. Abraham jistě musel Sáře odpustit a přijmout období, kdy svého prvorozeného syna poslal pryč.

Jsou židovští vykladači, kteří připomínají, že po smrti Sáry si Abraham vzal za ženu Keturu, která je ve skutečnosti právě Hagar, a tak mohli oba jeho synové Izák i Izmael žít zase společně a společně svého otce i pohřbít. Je hřejivé vědět, že Bible nevidí rozdělení obou bratrů jako fatální událost a důležité důvěřovat, že potomky Izáka a Izmaele, Židy a Muslimy čeká smíření.

Nevíme, co prožívali Abraham, co Sára, co Hagar, co Abrahamovi synové. Kdo komu ublížil a co odpustil. Můžeme se to jen dohadovat podle vlastních zkušeností. Z Ježíšových slov však víme, že každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno a člověk smí žít dál s nadějí na dobrý cíl.

Být platným členem svého rodu nesouvisí se schopností zanechat velké dědictví nebo slávu svým dětem, ale s ochotou slyšet Hospodina. Lidství souvisí s láskou a odpuštěním, které přináší vnitřní integritu, celistvost, pevnost a osobní směřování.

Ježíšův příběh je před námi a my se vírou můžeme stát jeho platnou součástí. Amen.

Poslání: *Nevyslovujte soudy předčasně, dokud Pán nepřijde. On vynese na světlo to, co je skryto ve tmě, a zjeví záměry srdcí; tehdy se člověku dostane chvály od Boha.*

Požehnání: *Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází. Jemu sláva i moc navěky. Amen.*